

Каб прыгажэў горад

На цэнтральнай магістралі сталіцы — праспекце імя Сталіна — узвышаецца вялізны будынак. Многія з жыхароў Мінска ведаюць: у хуткім часе тут размесціцца Інстытут механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі. Пакуль будаўнікі выдуюць работы па класцы сцен, у другім баку горада, у невялікай майстэрні, чакаюць маладыя скульптары — Ігар Глебуў, Андрэй Заспін, Міхал Багданавіч і Павел Белавусэў — распрацоўваюць архітэктурнае афармленне франтона гэтага будынка.

Многа часоў правалі яны ў творчых пошуках, пакуль склалі мадэль франтона. А пошукі былі не лёгкімі. Трэба было зрабіць такую кампазіцыю, якая б расказвала аб росквіце беларускай навуцы, аб культурным жыцці савецкага чалавека. Урэшце, маладыя скульптары задаліся — у цэнтры франтона будзе скульптура юнака і дзяўчынкі. Яны ўвасаб-

ляюць маладых спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Побач мяркуюцца зрабіць барельефы маладога сельскагаспадарчых культур: снапоў аснова, кукурузы, гародніны.

— Гэта мадэль не канчатковая, — гаворыць І. Глебуў, — мы працягваем пошукі, дамагаем-ся больш цікавага і дакладнага вырашэння тэмы. Але сёння работа над макетам будзе закончана.

На здымку: скульптары І. Глебуў і А. Заспін абмяркоўваюць мадэль франтона.

Фота Ул. Крука.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕНнікаў БССР

№ 64 (1390)

Субота, 15 жніўня 1959 года

Цана 40 кап.

З БЛАКНОТА ПІСЬМЕНніка

Думаючы пра будучыню

Янка СКРЫГАН

Не ведаю, ці ёсць сярод нашых сучаснікаў чалавек, які не думае пра будучыню. Нахай сабе не прадалку, якой мы можам не заспаць, а хоць бы пра самую бліzkую, акрэсленую сямігоддзем.

Гаворку хачу пачаць з сабе. Куды б я ні глядзеў, пра што б ні думаў, а сам сабе абавязкова скажу: — Проста дзіва, як усё на вачах мяняецца! А як жа ўсё гэта будзе выглядаць на канец сямігоддзя?

Або так: — А што ж будзе праз дзесяць, праз пяцьдзесят альбо праз сто год? І ўважэнне рысуе гэты заўтрашні дзень так, што хочацца вечно жыць, вечно быць усяму сведкам, вечно ісці ў гэты заўтра.

Я не хачу разважаць агульна. Гэта мерка «заўтра» — спадарожніцае мне на кожным кроку. Буду я па дарогах Брацкіна ці Гродзеншчыны, абсаджаны прысадамі, і разважаю, што хочаць любіць дагледжаны, але вельмі выністая і вузкая, і што праз колькі год не будзе гадзіна для нашага транспарту. Вось імчыць аўтобус «Зіла», «Дэвіс» або «Ікарус», і яму цяжка размінвацца з другім такім жа аўтобусам або павярнуць на крутых паваротах. Ён прычынае хвалю або нават сумнае, як бы думаўчы і выбіраючы, як жа зручней тут выкруціцца.

«Дарогі трэба рабіць новыя, — думаю я, — больш прастыя і шырокія. Бо транспартны рэсурс нашага транспарту ідзе не толькі па лініі гарабатоў, а і па лініі насычанасці і скорасці».

І я сам пачынаю прыкідваць, як гэта лепш зрабіць. Каб не выскаць старых прысадаў, поруч з імі я будую новае палатно, і ў мяне выходзяць дзве дарогі, пасярэдзіне раздзеленыя злёднаю істужкаю ліп або бяроз ці клёнаў. Па адной з іх машыны ідуць у адзін канец, па другой — у другі. Хораша. Шафёр не баіцца, што стукнецца са староння машынаю, і імчыць як вецер. Будучыня! Будзе яна такая ці не, але мне прыемна, што бачу я яе разумнай, прыгожай, і радуся, што прынаў узяў у яе аздабленні хоць бы сваё мараю.

Або іду па Мінску. Я хаджу балай штодня па сямых глухых мясцінах і ўсёды ўмешваю сваім уяўленнем. За радзімы старых драўляных дамоў высіцаю рады новых кампаній, і я бачу, як ляжа тут вуліца — прыгожая, шырокая, і рысуе сабе ўсю прыкметную квартала. Ля Дома Урада над чыгуначкаю будучыня шылазаварод, каб перакінуць перспектву Сталіна ў русло Маскоўскае вуліцы, і я хвалюся — ці так, ці хораша ідзе гэта будоўля. Мне вядома ўсе мясціны, дзе нешта робіцца ці перабудзецца. Я або радуся таму, што бачу, або не раджуся. На перакрыжаванні вуліц Кузьмы Чорнага і Калінінградскай будоўля добрая да мяне. Але найцяжэй як прыставаў стандартны праект да месца, дзе гэта тэма не дарачы. Будыны трохі ідуць наперак, і стыхаючыся на самым рагу тарцамі, дамы не маюць выгляд. Астатняя голае месца з касымі сценамі на рагу, і так адраў і відзіць, што архітэктары і будаўнікі тут не прадумалі, не пакарпіліся аб прыгажосці. І мне прыкра, і я сэрваю з імі ў душы. Іду шукаць яго начальніка, каб сказаць, што ён не мае права псаваць выгляд нашай сталіцы. Не пагаджаюся і з тым, што задуманыя прыяцце шырокае вуліцы сям-там пачынаюць звужаць, прылепляючы да дамоў жыццё дабудовкі, як гэта зроблена ў першым завулку на Даўгабродскай вуліцы.

«Не псеіце будучыні, — кажу я будаўнікам, — рабіце наш горад прасторым і зялёным, не шкадзіце зямлі і паветра, хопіць іх у нас, а

чалавек будзе дзякаваць вам за гэта з свайго недалёкага заўтра».

Гэтае «заўтра» я бачу на ўсім, і яно мне заўсёды рысуецца прыгожым, а прыгажэй за ўсё сам чалавек. Ніхто не жые без уяўлення. Але яно заўсёды мае падставы рэальнай магчымасці. Ёсць непрыкметны характары, праз якія можна бачыць сваю мару.

У нашым доме нехта з дзетвары пакрамаў у калідоры краілаю сцяны. Нябара. Нябара. Суседка палыталася ў дачкі, хто гэта зрабіў.

— Не ведаю, — адказала дзяўчынка.

Дзе лачка магла прызнацца, калі яна ў агульнай дзіцячай дураслівасці сама крамава гэтае сцяны разам з усімі?

— Дык от, каб вы ведалі, як гэта нябара, заўтра гуртам вазьміцеся і памыіце ўсе сцяны, — адказала маці.

І назаўтра па-праўдзе ў двары было новае захапленне ў дзёйце: развешылі мільяны вазы ў чарапках ды ў бланках, яны старанна абмывалі сцяны, завіваючыся адно перад адным і спаборнічаючы, у каго будзе чысцей. І з таго часу яны не толькі не псеівалі сцяны, а аберагалі, каб не псеіваў хто другі.

У двары быў садзік. Колькі старыя і зраблялі яго, усё роўна дзетвары гулялі, ламаці, і Гатае вясны надумалі агародзіць і зрабілі так, каб узлез у гэтым прымада сама дзетвары. Дзеці каналі ямку, ставілі і засыпалі сукні, а пасля акапалі дрэўцы, палілі. І з таго часу каналіцы, як пра нешта сваё, нікому не даюць таптацца каля дрэўцаў ці абламаць галінку.

Да чаго я ўсё гэта гавару? Да таго, што прычыны выхавання чалавека будучыні я бачу ва ўсёй грамадска-выхавальнай рабоце, і ў першую чаргу ў перабудове школьнага выхавання і навучання.

Вельмі добра я думаю пра сабе, што я не невуць, што многа чаго ў жыцці бачыў і ведаю, што я, як кажуць, не беларучы і не мамчыны сыноч. Мне адвалася, што я ядронна ўмею ўсё рабіць — араць, сеіць, капіць, малаціць, будаваць, мясціраваць, сталежыць, бандажыць, пясціраць, умею валодаць сякераю і рубанкам, малатком і рашпільем, і ў гэтым да некаторага ступені перад другімі ганарыўся. Але нежк аднойчы заумаўся і зрабіў адкрыцце: што гэта я ўмеў немаці, а цяпер не ўмею. Бо калі я ўмеў араць — аралі копным плугам, сеілі сямёнкам, будавалі толькі сякераю і пілою, малацілі цёмам. Усё гэта цяпер мінулася. Цяпер жа я не магу сеіць ні на трактар, ні на камбайн, не магу пушціць сталежнага, такарнага або янока другога станка, не пакаманую будаўнічым кранам. На сваю бяду я ўпаўніўся, што на цяперашні час у практычнай працоўнай сферы я самы звычайны невуць. А ці я адлі? Або — ці гэта толькі людзі майго веку? Не, нажалі, многа і з старэйшых, і з маладзейшых, і нават з самага маладога пакалення, хто не меў надзейнай патрэбы пазнацца з працаю. Вырасла інтэлігенцыя з валькім пражэткам цяпличнай жыццёвай бездзямажасці.

І раптам вое — новая школа, дзе разам з набыткам пазнанняў юнакі і дзяўчаты будуць прынаўчацца да працы, даходзіць да глыбіннай прыроды чалавечае культуры і гарманічнага спалучэння разумнай і фізічнай дасканаласці. Я, канешне, не думаю, што цяпер будуць выхоўвацца толькі палер на ўсе рукаў, інжынерна-ўніверсалы, але дзвер-

да веру, што пану працы і павагу да яе здобываць будзе ведаць кожны, як тыя дзеці, што, памыўшы закружаныя сцяны альбо дагледзеныя садзік на двара, будуць аберагаць і станаваць зробленае, здобываць і шанаваць сваімі чалавечымі рукамі.

Я думаю далей: адарванасць нашай школы ад жыцця асабліва дала сабе знаць на нашым пакаленні. Я ўжо сказаў, што адчуваю сабе невуцькам. Але гэта ў тых гадах, без якіх цяпер практычна магу абавязвацца, бо ні касіць, ні малаціць, ні пілаваць на сталежках дошкі цяпер мне не даводзіцца. Але чаму ж я, чалавек, які любіць дарогі, свой край, які хоча ўсёды быць, каб усё бачыць сваімі вачыма, усё ведаць і пазнаваць, які любіць прыроду, гмаці будоўля, — чаму я не магу сеіць за руль аўтамашыны, каб самому праехаць і павандраваць хоць бы ў межах сваёй рэспублікі? Ды проста таму, што не ўмею. І тут я невуць, і мне брыдка перад другімі. І хіба будзе дрэнна, калі ў недалёкай будучыні са школ выйдучы дзяўчаты і юнакі, якія ў абавязкова тэхніку па профілю выбранай спецыяльнасці, а і аўтамабіль.

Харавато і прыгажосці будучыні! Гэта будзе ва ўсім. У чалавечай душы, дулай і чыстай, у пачуццях, у абоджаленні з другімі, у адзенні, у рабоце, у культурным адпачынку, у дастатку, нават у назвах рэчаў і разуменні. Скажам, узнікне які горад — і яго назавуць Сонечны, або зробіць у ім вуліцу і назавуць не Арктычнай або Нялічнай ці Тыграйнай, да якіх такія назвы не мае ніякіх адносін, а назавуць нечым, толькі ёй характэрным, дапусцім — вуліца Песеня. Або, калі яна будзе галубая, — Застольная вуліца. Чым гэта не пагэтыча і не ў духу народа?

Можа, у гэтым ёсць крыху і жарту, але ж ёсць доля і праўды: вельмі часта ў назвах і вуліц, і рэчаў, і разуменняў ёсць яшчэ перасіць і багусціца, як пра гэта нягледзячы пісалася ў «Літаратурнай газеце» ў артыкуле Іўгена Варав'яна «Кляскі на мармор». Не вельмі, скажам, астыстычна гучыць «МАЗ», і можа, куды лепш было б сказаць «Зубр» ці «Асілак» або, можа, яшчэ як, каб было больш каларытна. Або як цяжка выгаворваць «Дзяржаўнае» «Дзяржаўнае БССР», замест якой народ прыдумал сваю назву, куды карыцейней і зручней: «Парк Гінуль», а часам завуць «Парк Гінуль», ці то па той прыкметце, што ён каля вуліцы, якая ісеіць імя паліты, ці, можа, што будоўца там Купалаўскі музей.

А харавато заўсёды мяжуе з паэзіяй, з прыгожай выдумкай, яно выхоўвае ў чалавека і добры густ, і добрую душу.

Хіба мала ўзнікне думак, калі марш пра будучыню? І я ведаю, што гэта не толькі ў мяне. І было б вельмі добра, калі б гэтыя клопаты пра наш заўтрашні дзень выносіліся на народнае абмеркаванне — праз газеты, праз дзпуты, прыёмы дэпутатаў, каб рабілася конкурс, калі справа ідзе аб аздабленні чалавечага побыту.

Чаму захацелася мне пра ўсё гэта пагаварыць? Ды таму, што мяне як пісьменніка ўсё гэта хвалюе. Той, прыгожы чалавек заўтрашняга дня, захоча чытаць добрыя кнігі, у якіх ён бы відаць ён, гэты чалавек — разуменнейшы і хараватейшы творца будучыні. То як жа мне пісаць тыя кнігі, вартыя гэтага чалавека?

І тут мы, літаратары, не абыйдемся без тых вывадаў, якія зрабіў ПІ з'езд пісьменнікаў СССР, — павышаць сваё майстэрства, — і без тых парадаў, якія даў Мікіта Саргеевіч Хрушчоў, — мадаваць цесную сувязь з жыццём народа.

Газета і маладыя літаратары

Беларуская літаратура няспынна развіваецца маладымі сіламі. У прасе, пазіі, драматургіі і літаратурнай крытыцы усё часцей і часцей з'яўляюцца новыя імёны, якія звяртаюць на сабе увагу шырокага кола чытачоў. Дастаткова сказаць, што толькі ў гэтым годзе Дзяржаўнае выдавецтва БССР выпусціла ўжо больш за дваццаць першых кніг маладых аўтараў. Многія з гэтых кніг прыхільна сустрачаны чытачамі і крытыкай.

Безумоўна, у кожнага з маладых аўтараў на пачатку творчай дзейнасці ёсць слабыя твары, якія сведчаць аб няспеласці думкі і часам аб павярхоўным падыходзе да вырашэння тэмы. У рэспубліканскіх газетах і часопісах сістэматычна з'яўляюцца рэцэнзіі на першыя кнігі, у якіх крытыкі звяртаюць увагу на гэтыя недахопы. Але выхаванне літаратурнай моладзі — справа не толькі цэнтральнага друку і Саюза пісьменнікаў БССР. Гэта справа ўсіх партыйных, савецкіх і камсамольскіх арганізацый. Асабліва вялікая роля належыць тут рэдакцыям газет. Вакол іх групуюцца многа пачынаючых літаратараў.

Пры абласных і многіх раённых і шматраённых газетах працуюць літаратурныя аб'яднанні, членамі якіх з'яўляюцца рабочыя, калгаснікі, інтэлігенты, студэнты, вучні сярэдніх школ. Гэта людзі, неспрадна звязаныя з жыццём. Аднак на пачатку літаратурнай дзейнасці ім неабходна якасная дапамога — разуменная парада, удумлівы разгляд іх творчасці.

Стварэнне аб'яднанняў маладых пісьменнікаў пры газетах вельмі актыўна літаратурны рух у рэспубліцы, дапамагае выяўленню многіх асаблівых талентаў. Таму негледзячы на тое, што рэдакцыі тых газет, якія сістэматычна публікуюць вершы, апавяданні, нарысы. Гэта вельмі каштоўна як для чытачоў, якія любяць мастацкае слова, так і для маладых аўтараў. Найбольшым магчымасцю для публікацыі зместовых літаратурных старонак маюць, вядома, абласныя газеты, і шкада, што не ўсе яны добра выкарыстоўваюць гэтыя магчымасці.

Адна з дзейных форм дапамогі маладым аўтарам — патрабавальны падыход да выбару для надрукавання першых іх твораў. Газета, якая друкуе слабыя, неадпрапанаваныя творы маладога аўтара, робіць яму тым самым малавядзую паслугу. У некаторых рэдакцыях разважаюць так: «Напісаў малады калгаснік аб рабочых першых твораў. Ён яшчэ славазборны. Але нічога. Надрукуем. Наступныя, магчыма, будзе лепшыя». Вось у гэтым і заключаецца няўважлівасць, абмякчаванне стаўлення да творчасці маладога аўтара. «Ну, што ж, — падумае ён, — надрукавалі, — значыць, тва і трэба». Ёсць памылкі ў вершы, моцныя неахайнасці — нічога, у рэдакцыі выправіць».

Безумоўна, не ўсе маладыя аўтары так разважаюць: многія з першых крокаў у літаратуры сур'ёзна ставяцца да працы над творами, дасягаюць у рэдакцыю лепшае з напісанага. Але, нажалі, у асередзі літаратурнай моладзі ёсць і такія таварышчы, якія, яшчэ не маючы дастатковага ўважэння аб мастацкай творчасці, дасягаюць у рэдакцыю ўсё, што ён ніхач не напісаў, а гэтым крыўдзіцца за адмоўнае адказ. Такія аўтары надрукаваныя слабыя, няспыльныя твары прыносіць асабліва шкodu: псеіцца іх густ, зніжаецца патрабавальнасць да сабе, да мастацкай творчасці.

Прызнанне кожнага літаратара — у тым, каб глыбока, праўдліва асветліць жыццё краіны, паказаць наш «блкіны дзень». У адным са шматлікіх лістаў маладым аўтарам Якуб Колас пісаў: «Паэзія не можа існаваць, калі яна не будзе цесна звязана з жыццём, з жыўнымі ўражаннямі акружальнай рэчаіснасці». Аб гэтым не раз напаміналі лепшыя майстры літаратуры. Гэтым увучыць нас Камуністычная партыя, якая з валькімі клопатамі ставіцца да творчасці літаратараў.

Рэдакцыі газет павінны верні штодзённую работу па выхаванню літаратурнай моладзі, класіфікацыя аб яе сувязі з жыццём, вучыць яе ўдзяліць творчай працы, высокай патрабавальнасці да сваёй творчасці.

Яны стануць музыкантамі

За ўсю гісторыю існавання Мінскага музычнага вучылішча імя М. І. Глінкі сёлетні прыём навучэнцаў у ім — самы вялікі. З новага навучальнага года на першым курсе тут будучы займацца 190 чалавек з дзесяці спецыяльнасцяў. З іх 50 чалавек — Наваградскай музычнай школы Л. Дзялічэка, блізняці Старадарожскага РДК Г. Шчырбоў, трактарыста з Галычэўскага раёна Л. Талчачова і іншыя.

На ввечэрняе аддзяленне вучылішча залічаны многія рабочыя мінскіх прадпрыемстваў. Сярод іх рабочыя І. Дзеўка, слесар А. Баравіч, Або-дзіа яны спрабуюць свае сілы ў валькім мастацтве і будучы развіваць свой талент у класе спявання.

За высокае званне

Добра арганізавана спарборніцтва за званне калектыву камуністычнай працы сярод работнікаў Полацкай раённай друкарні (друкер С. Зайнаў, старшыня Фабіама С. Вагдановіч). Тут за гэты высокае званне змагаюцца брыгады друкароў, наборчыкаў і перапісчыкаў, Паліграфісты абавязаліся выканаць сваю сямігодку за п'яць год.

Сваё слова паліграфісты чверда трываюць. Кожны з іх штодзённа выконвае нормы на 150 — 160 працэнтаў, прадукцыя заўсёды высокай якасці.

Паліграфісты наведваюць заняткі, на якіх выяўчаюцца перадавы вопыт працы. Дзякуючы іх чытацкаму лекцыям, праводзіцца гурткі аб дасягненнях савецкай навуцы і тэхніцы.

З новага навучальнага года многа рабочых друкарняў будучы вучыцца ў ввечэрніх школах, а таксама завоуча ў вышэйшых і сярэдніх навукальных установах.

Магілёўская раённая газета «Сацыялістычная праца» нягледзячы ў літаратурнай старонцы амясціла вершы маладых паэтаў — І. Шкларэўскага, В. Карпачанкі і інш. Але калі, скажам, І. Шкларэўскі ў сваім вершы імянуўся парадань чытача пошучаю і ніякіх выдзеленых сродкаў, то В. Карпачанка паставіцца да надрукавання сваіх вершаў проста нехайна. В. Карпачанка — зольны аўтар, у яго ёсць добрыя вершы для дзёйцы. Але што прымусяла маладога паэта друкаваць, напрыклад, верш «На Дняпры»? Маленькі герой гэтага твору гаворыць:

На Дняпры я з татам быў,
Нібы вар, у ім вада.
Двойчы рэчку пераплыў
Тата мой.

Вось гэта, да!
Ні думкі, ні вобраз тут няма. Надрукаванне гэтага верша не прынесла карысці ні аўтару, ні чытачам.

Патрабаваць ад маладых аўтараў, каб яны ўпарта і ўдумліва працавалі над кожным радком, дамагаюць ім у навучэнцкай літаратурнага майстэрства і набыцці ведаў — абавязак кожнай рэдакцыі. Добры прыклад у гэтых адносінах паказвае шматраённая газета мінскага мотавалававода (рэдактар В. Андронаў). Яна часта амясціла літаратурнага старонкі, адбірае для друку лепшыя вершы, апавяданні з тых шматлікіх твораў, што прыносіць у рэдакцыю рабочыя, тэхнікі, інжынеры заводу. Гэта спрыяе росту майстэрства маладых аўтараў. Уважліва ставіцца таксама да творчасці сваіх аўтараў шматраённая «Аўтавазводзец» (Мінск).

Многія ўжо зараз вядомыя паэты, празаікі, драматургі пачыналі друкавацца на старонках раённых і шматраённых газет. У свай час рэдакцыі патрабавальна палыбілі да іх творчасці, і гэта прынесла добры плод.

Робота з маладымі аўтарамі, безумоўна, не павінна абмяжоўвацца толькі друкаваннем твораў або разгледзім іх на пасяджэннях літаратурнага аб'яднанняў і гурткоў, якія існуюць пры рэдакцыях. Маладыя паэты, празаікі, крытыкі, якія групуюцца вакол газет, — гэта асноўныя рабочыя актывы, які могуць выступаць не толькі з вершамі, апавяданнямі, але і з публіцыстычнымі артыкуламі, нарысамі, фельетонамі. Намацаючы планы работ, рэдакцыі павінны прылігаць маладым літаратарам да шырокага ўважэння ў друку. Маладыя літаратары могуць прылігаць у рэдакцыю раённых і абласных газет, у напісанні аператыўных карэспандэнцый або нарысаў аб ходзе зборкі ў калгаснах ці выкарстанні тэхнікі на палях работ. Гэта навучыць іх больш удумліва ставіцца да асветленню жыццёвых з'яў, да работ над словам.

Прызнанне кожнага літаратара — у тым, каб глыбока, праўдліва асветліць жыццё краіны, паказаць наш «блкіны дзень». У адным са шматлікіх лістаў маладым аўтарам Якуб Колас пісаў: «Паэзія не можа існаваць, калі яна не будзе цесна звязана з жыццём, з жыўнымі ўражаннямі акружальнай рэчаіснасці». Аб гэтым не раз напаміналі лепшыя майстры літаратуры. Гэтым увучыць нас Камуністычная партыя, якая з валькімі клопатамі ставіцца да творчасці літаратараў.

Рэдакцыі газет павінны верні штодзённую работу па выхаванню літаратурнай моладзі, класіфікацыя аб яе сувязі з жыццём, вучыць яе ўдзяліць творчай працы, высокай патрабавальнасці да сваёй творчасці.

МАЦНЕЕ ДРУЖБА КІНЕМАТАГРАФІСТАЎ

Агучалі ўрачыстыя фанфары Маскоўскага кінафестывалю і пачалася чарнавая будзённая работа.

Многа спрачак сярод удзельнікаў фестывалю выклікаў белгіскі фільм «Уладар лесу», і галюным чынам таму, што ён пераклікаецца з савецка-кітайскім фільмам «Сцежка джунгляў», паказаным на адкрыцці фестывалю па-за конкурсам. У апошнім без прыкрас паказана жыццё жыццёнага свету джунгляў на аснове навуковай канцэпцыі, якая вынікае з законаў біялагічнага развіцця прыроды.

Белгіскія кінематаграфісты таксама нямаюць прыкладу працы і ўмення, каб адлюстраваць на экране мала вядомае еўрапейскаму чалавечу жыццё прыроды Белгііскага Конга. Стваральнікі карціны імкнуліся паказаць жыццё жыццёнага свету паралельна з чалавекам, які там жыць. І вое тут яны, на наш погляд, панеслі паражэнне. Вяспрэчна, людзі Белгііскага Конга адсталі ў сваім развіцці, яны жылі ў многім падпарадкаваныя законам першабытнага грамадства. Але гэта не іх віна, а віна тых, хто сваім каланіяльным прыгнётам трымае іх у такім становішчы.

Многіх дзёйчоў як замежнага, так і нашага кіно хвалюе тема, звязаная з апошняй сусветнай вайной. Гэтай тэме, поруч з «Лёсам чалавека», прысвечаны польскі фільм «Арол», чэхаславацкі — «Роўна а 12-й», французскі — «Бабога ідзе на вайну», югаслаўскі — «Скорыя галыны — неба» і некаторыя іншыя. Нажалі, гэтыя фільмы падобны толькі па тэме. Але якая беднасць ляжыць паміж яе вырашэннем!

Калі ў чэхаславацкім, польскім, югаслаўскім фільмах, таксама як і ў нашым фільме «Лёс чалавека», вайна паказана як самае суровае, страшнае выпрабаванне для людзей, дзе чалавек, не хістаючыся, кландзе на алтар Радзімы самае запаветнае і дарагое — сваё жыццё, дык, напрыклад, у французскім фільме «Бабога ідзе на вайну» готал высакародная тема вырашаецца ў плане бескаляпотага выдзігню.

Даводзіцца толькі шкадаваць, што такі майстар французскай кінематаграфіі, як Крэйсан Жак, вядомы напашу гледзячы на фільм «Калі б хлопцы ўсёго свету...», паступіў сваімі прагрэсіўнымі традыцыямі і стварыў лёгкаважкі твор на

Памяці народнага паэта

Споўнілася тры гады з дня смерці народнага паэта Беларусі Якуба Коласа. Памяць аб выдатным песняры беларускага народа шапуюць працоўныя рэспублікі. 13 жніўня на могілкі, дзе пахаваны паэт, прыхільні моліцца працоўныя сталіцы і пісьменнікі, сярод іх — Я. Брыль, А. Бачыла, І. Грамовіч, М. Калачынскі, І. Шамякін і многія іншыя. Яны ўсклалі на магілу Якуба Коласа вянок з надпісам: «Дарогаму дзяўчату Якубу — ал пісьменніка».

123 спектаклі ў вёсцы

Падзяліліся драматычны тэатр груп, Гомельскія драматычны тэатр зрабіў працяжы вы

Для старарэчышча

АПАВЯДАННЕ

А вось і Пабырэжка. У гэтай вёсцы я нарадзіўся, тут прайшло мае дзяцінства.

Была, набагушылася за дзень, і спаў, як забіты, а раішою заглядаў у пустыя гаршкі. Маці тады скардзілася суседзям, што хоць я і малы, а ем, як Піліпаў воль. Піліп — наш сусед, і ў яго сапраўды быў шор, хум, і радзутым, перапеленым жылым жывам.

Але мяне гэта не бянтэжыла. Я ганарыўся сваім апетытам, тым больш, што Піліпава дачка Надзя, з вялікімі сінімі вачыма, ад якіх, здавалася, пасіў усеяе дрэвыны тварык, цэлымі днямі, як гаварыла Піліпа, не брала ў рот і раскіні. Я не газуеў, як можна адмаўляцца ад ежы, калі добра набегалася за цэлы дзень.

Было — сплыло. Маці мая даўно памёрла, і мяне забрала ў горад нейкая далёкая радня, ад якой я праз месяц збег. У тое ж лета пачалася вайна. Але ў Пабырэжку мяне трапіць не даялося. Пазнаўся я ў дарозе з адным маёрам, і забраў ён мяне з сабою ў лес. Сын, казаў, быў у яго такі, як я.

Потым маёр загінуў. Зноў я застаўся адзін. Пасля вайны тэхнікум скончыў, хоць і цяжка было. Працу ў Мінску. Зусім гараскі жыў. Новыя гарнітуры і ўсё іншае. Вось адно легкаважкі няма...

Перад вёскай я спыніўся, паставіў чамадан, усхалаяна азіраўся. А Пабырэжка вельмі яно рукой падаць. Як быццам нічога асаблівага: дзясці са два дзвярэй уздоўж ракі, а за імі гор, дзе не раз я сустракаў святанне разам з галасцымі птушкімі. Так расчуліся, што слёзы накішліся на вочы. Нават не пацучу, як хтосьці падшый завуду.

— Вы ў Пабырэжку, малады чалавек?

Азіраўся і пазнаў — той самы дзядзька Піліп, наш сусед. Толькі не чарнявы, як некалі, а сівы і стары зусім.

— Добры дзень, дзядзька Піліп, — захваляваўся я. — Не пазнаеце? Я — Аўдошчін Кастусь. Памятаеце?

Стары недаверліва агледзеў мяне з галавы да ног.

— Бач ты! — пазнаў нарэшце. — А такі быў гаротнік, што божа сцеражы.

Ён зямротаў вачыма, схпіў маю руку, трасе, як звар'яцела.

— Ну, што чуваць тут?..

— А нічогусенкі. У хаце вашай Кірыла так і жыве, бабылёк наш. Хе-хе... На доўга?

— На два тыдні. Рыбак хачу павудзіць. Водзіцца?

— Боўтаецца Кірыла. Дык гэта... Хадзі ты, хлопца, да мяне, госцем будзеш.

Я і марыў спыніцца ў Піліпа. Іду побач, углядаюся ўздоўж вуліцы — хоць бы хто. Толькі на раізе дзе-нідзе прасунуцца жаночыя «акжы-кшы-кшы». Ціха так, што чуваць, як недзе ля хляба забялілася ў пауцінне муха і звінчы ў распачы.

Увайшлі ў хату. Толькі паставіў чамадан у кут, прайшоў і сёў на лаву ля стала, як дзверы шырока адчыніліся і на парозе з'явілася стройная чарнабровая дзяўчына ў страткай сукенцы з кароткімі рукавамі. Кінуўшы на мяне калочы по-ры, спынула, як гарохам:

— А вам, паважаны, не месца тут. На полі, алаесца, прастраіце. І наогул... Не з башкам прыхалі гаварыцца, а з людзьмі!

— Я збятэжыўся. Сяджу, чырваню і не ведаю, што адказаць.

— Ды што ты, Надзя, гэта ж не райкомаўскі агітатар, а Кастусь, Аўдошчін нябожчыцы сын!

Чырвань з майго твару нібы перабіраецца на твар дзяўчыны.

— Кастусь? — вочы яе, здавалася, палоблялі, сінія сінія... Ой, прабач, не пазнала. Дзень добры!

— Дзень добры, Надзя.

Я ўстаў з лавы. Яна стаіць і я стаю, а што далей рабіць — не ведаю.

— І адбіў ты, хлопца, ад рук. Быццам не жыў тут. Не краў маіх гарбузоў. Не лазіў у сівы. Э-э, блазнота, — жартае стары.

Бяру сабе ў рукі, прыкладваючы прасяком. Рагачу, воч не зводзячы з дачкі майго суседа.

— Адык казкіма сыты не будзеш, — кажа Піліп. — Надзя, прыбры нам на стол.

Надзя «прыбірае на стол», а я не ведаю, дзе рукі дзець. То ў кішні ўсеваю, то гузікі на гарнітуры кручу, то чырпуну разглядваю. Потым успомніў. Падобнага да чамадана і дэстаю бутаўку сталінай. Піліп вусы разгладзіў. Глядзіць на паўлітарку і гаворыць:

— На кірмашы вы з Грышкам Цімохавым у мяне ў сенах пляшкі гарэцкіх сцягнулі. Ок, і адла-лашаваў я тады яго! А ты схаваўся. Памятаеце?

— Ага... А гэтую, дзядзька, я купіў.

Смяецца, чорт стары.

Але і раіша не прынесла мне славы. Некалькі лістоў і шупкава, якое падначіў на спіні, я саромеўся несці ў сяло, і аддаў усё гэта хлопчыку, што пасіў на лузе авечак.

Яшчэ ў прыбудове я адчуў пах смажанай рыбы. — Няўжо Надзя наваляла? — мігавнула думка. Зайшоў у хату і прасёў ад заліўлення: у маленькіх начоўках ляжалі два ладныя жлі і залісціцы, тоўсты лінь. Чацвёрта рыбіна, парэзаная на кавалкі, патрэскала на паталні ў печы.

— Мый рукі, хутка сядзець.

— Чым ты іх наваляла?

— Фартуком...

— М-м...

Рыба была смачная, але я з'еў толькі адзін кавалачек. Чацвёрта вырашыў адпачыць дзвядцятры ў год.

Ледзь пераваліла за паўдня, пакаў я ў невялікую торбіну кавалак хлеба, дыбуліну ды солі, — навару там юшкі з рыбы! — сабраў свае вуды і — на раку.

Толькі сёў у лодку і ўзяўся за вясло, як заважыў Надзя. Яна стаяла на беразе, склаўшы на грудзях рукі, задумляю, далёкая. Аб чым яна думала? Вядома, аб тым, што я стаў нікуды не вартым чалавечкам, нічога не ўмею, ні на што не здатны. Трэба было быць, які позір падарыла яна мне сёння на лузе, калі я ўзяўся за грабні! У ім было ўсё: і смех, і жаль, і расчараванне...

Цёплай сонечнай раіцай я схадзіў у лес, вырзаў два арэхавыя вудзішны, аскроб іх. Пакуль прыйшоў у сяло, яны высыхлі. Так што адваркам ужо вудзіў на сваім любімым месцы ля старарэчышча, што зусім зарасло травою.

Папьяў на чарыка (на часце) ды закінуў адну вуду ля травы, другую — крыху вядаль, на чысіню. Сяджу, не хвалюся, закурю.

Папьяўкі стаць нерухама, быццам там, на дне, усё вымерла. Раптам — бух-бух нешта ў вочы. Углядаюся — нічога не разумею. «Бабер», — думаю і зноў гляджу на папьяўкі. Праз якія паў-гадзіны клонюцца на правай. Ды так раптоўна, што і разгубіўся. Гляджу і — другі папьявок срынуў. Схпіў і абалеў вуды, рукі калочыцца, срынуў, нібы тыя папьяўкі, шырнула ў пяткі. І зблытаў я свае вуды. Выцягаю, а там, грэх кажаць, два ярыш ў пален. Надзьмуся, калючкі наставілі, быццам падохаюць мяне.

— Эх, гора-рыбак. І рыбу лавіць развучыўся, — чую за плячыма голас Піліпа і нейчы смяшчок. Азіраюся — Надзя.

— Ен, тата, цяпер толькі відздыць можа вудзіць...

— У вас тут рыба выдахла... — у лосці кідаю вуды на траву.

— Э, не! У гэтым віры, хлопца, ёсць такая рыбіна, што за два тыдні адна не з'ясі.

— Сом?.. Ен, відаць, толькі што кульнуўся тут. Я з ім расквітаюся. Будзе пельца, як рыбу палюхаві!

Надзя залілася смехам.

— Не верыш? — узяў я на яе вочы. — От пабачыце... Не я буду, калі не пачастую вас сома.

— У тамеце... — кажа дзядзьчына. — Веру.

А з горада і сапраўды прывёз кансервы — сом у тамеце. Маўчу. Добра абсека.

— Сом не абышоў, — раптам зноў кажа Надзя, — а зямля і шце ўдальст намкарму.

Так і сказала — «накарму», а не «пачастую». Аж злосць мяне ўзяла.

Перад заходам сонца я ўсё ж злавіў двух ладных акунёў ля бабравой хаткі. З тым і прышчоб' дадом. Не вчыраючы, каб не спазніцца, накідаў ля хлява чарыкоў і наладзіў спінінг. Піліп толькі ахнуў, калі ўбачыў усё мае рыбакі прычынады.

Але і раіша не прынесла мне славы. Некалькі лістоў і шупкава, якое падначіў на спіні, я саромеўся несці ў сяло, і аддаў усё гэта хлопчыку, што пасіў на лузе авечак.

Яшчэ ў прыбудове я адчуў пах смажанай рыбы. — Няўжо Надзя наваляла? — мігавнула думка. Зайшоў у хату і прасёў ад заліўлення: у маленькіх начоўках ляжалі два ладныя жлі і залісціцы, тоўсты лінь. Чацвёрта рыбіна, парэзаная на кавалкі, патрэскала на паталні ў печы.

— Мый рукі, хутка сядзець.

— Чым ты іх наваляла?

— Фартуком...

— М-м...

Рыба была смачная, але я з'еў толькі адзін кавалачек. Чацвёрта вырашыў адпачыць дзвядцятры ў год.

Ледзь пераваліла за паўдня, пакаў я ў невялікую торбіну кавалак хлеба, дыбуліну ды солі, — навару там юшкі з рыбы! — сабраў свае вуды і — на раку.

Толькі сёў у лодку і ўзяўся за вясло, як заважыў Надзя. Яна стаяла на беразе, склаўшы на грудзях рукі, задумляю, далёкая. Аб чым яна думала? Вядома, аб тым, што я стаў нікуды не вартым чалавечкам, нічога не ўмею, ні на што не здатны. Трэба было быць, які позір падарыла яна мне сёння на лузе, калі я ўзяўся за грабні! У ім было ўсё: і смех, і жаль, і расчараванне...

Цёплай сонечнай раіцай я схадзіў у лес, вырзаў два арэхавыя вудзішны, аскроб іх. Пакуль прыйшоў у сяло, яны высыхлі. Так што адваркам ужо вудзіў на сваім любімым месцы ля старарэчышча, што зусім зарасло травою.

Папьяў на чарыка (на часце) ды закінуў адну вуду ля травы, другую — крыху вядаль, на чысіню. Сяджу, не хвалюся, закурю.

Папьяўкі стаць нерухама, быццам там, на дне, усё вымерла. Раптам — бух-бух нешта ў вочы. Углядаюся — нічога не разумею. «Бабер», — думаю і зноў гляджу на папьяўкі. Праз якія паў-гадзіны клонюцца на правай. Ды так раптоўна, што і разгубіўся. Гляджу і — другі папьявок срынуў. Схпіў і абалеў вуды, рукі калочыцца, срынуў, нібы тыя папьяўкі, шырнула ў пяткі. І зблытаў я свае вуды. Выцягаю, а там, грэх кажаць, два ярыш ў пален. Надзьмуся, калючкі наставілі, быццам падохаюць мяне.

— Эх, гора-рыбак. І рыбу лавіць развучыўся, — чую за плячыма голас Піліпа і нейчы смяшчок. Азіраюся — Надзя.

— Ен, тата, цяпер толькі відздыць можа вудзіць...

— У вас тут рыба выдахла... — у лосці кідаю вуды на траву.

— Э, не! У гэтым віры, хлопца, ёсць такая рыбіна, што за два тыдні адна не з'ясі.

— Сом?.. Ен, відаць, толькі што кульнуўся тут. Я з ім расквітаюся. Будзе пельца, як рыбу палюхаві!

Надзя залілася смехам.

— Не верыш? — узяў я на яе вочы. — От пабачыце... Не я буду, калі не пачастую вас сома.

— У тамеце... — кажа дзядзьчына. — Веру.

А з горада і сапраўды прывёз кансервы — сом у тамеце. Маўчу. Добра абсека.

— Сом не абышоў, — раптам зноў кажа Надзя, — а зямля і шце ўдальст намкарму.

Так і сказала — «накарму», а не «пачастую». Аж злосць мяне ўзяла.

Перад заходам сонца я ўсё ж злавіў двух ладных акунёў ля бабравой хаткі. З тым і прышчоб' дадом. Не вчыраючы, каб не спазніцца, накідаў ля хлява чарыкоў і наладзіў спінінг. Піліп толькі ахнуў, калі ўбачыў усё мае рыбакі прычынады.

Але і раіша не прынесла мне славы. Некалькі лістоў і шупкава, якое падначіў на спіні, я саромеўся несці ў сяло, і аддаў усё гэта хлопчыку, што пасіў на лузе авечак.

Яшчэ ў прыбудове я адчуў пах смажанай рыбы. — Няўжо Надзя наваляла? — мігавнула думка. Зайшоў у хату і прасёў ад заліўлення: у маленькіх начоўках ляжалі два ладныя жлі і залісціцы, тоўсты лінь. Чацвёрта рыбіна, парэзаная на кавалкі, патрэскала на паталні ў печы.

— Мый рукі, хутка сядзець.

— Чым ты іх наваляла?

— Фартуком...

— М-м...

Рыба была смачная, але я з'еў толькі адзін кавалачек. Чацвёрта вырашыў адпачыць дзвядцятры ў год.

Ледзь пераваліла за паўдня, пакаў я ў невялікую торбіну кавалак хлеба, дыбуліну ды солі, — навару там юшкі з рыбы! — сабраў свае вуды і — на раку.

Толькі сёў у лодку і ўзяўся за вясло, як заважыў Надзя. Яна стаяла на беразе, склаўшы на грудзях рукі, задумляю, далёкая. Аб чым яна думала? Вядома, аб тым, што я стаў нікуды не вартым чалавечкам, нічога не ўмею, ні на што не здатны. Трэба было быць, які позір падарыла яна мне сёння на лузе, калі я ўзяўся за грабні! У ім было ўсё: і смех, і жаль, і расчараванне...

Цёплай сонечнай раіцай я схадзіў у лес, вырзаў два арэхавыя вудзішны, аскроб іх. Пакуль прыйшоў у сяло, яны высыхлі. Так што адваркам ужо вудзіў на сваім любімым месцы ля старарэчышча, што зусім зарасло травою.

Папьяў на чарыка (на часце) ды закінуў адну вуду ля травы, другую — крыху вядаль, на чысіню. Сяджу, не хвалюся, закурю.

Папьяўкі стаць нерухама, быццам там, на дне, усё вымерла. Раптам — бух-бух нешта ў вочы. Углядаюся — нічога не разумею. «Бабер», — думаю і зноў гляджу на папьяўкі. Праз якія паў-гадзіны клонюцца на правай. Ды так раптоўна, што і разгубіўся. Гляджу і — другі папьявок срынуў. Схпіў і абалеў вуды, рукі калочыцца, срынуў, нібы тыя папьяўкі, шырнула ў пяткі. І зблытаў я свае вуды. Выцягаю, а там, грэх кажаць, два ярыш ў пален. Надзьмуся, калючкі наставілі, быццам падохаюць мяне.

— Эх, гора-рыбак. І рыбу лавіць развучыўся, — чую за плячыма голас Піліпа і нейчы смяшчок. Азіраюся — Надзя.

— Ен, тата, цяпер толькі відздыць можа вудзіць...

— У вас тут рыба выдахла... — у лосці кідаю вуды на траву.

— Э, не! У гэтым віры, хлопца, ёсць такая рыбіна, што за два тыдні адна не з'ясі.

— Сом?.. Ен, відаць, толькі што кульнуўся тут. Я з ім расквітаюся. Будзе пельца, як рыбу палюхаві!

Надзя залілася смехам.

— Не верыш? — узяў я на яе вочы. — От пабачыце... Не я буду, калі не пачастую вас сома.

— У тамеце... — кажа дзядзьчына. — Веру.

А з горада і сапраўды прывёз кансервы — сом у тамеце. Маўчу. Добра абсека.

— Сом не абышоў, — раптам зноў кажа Надзя, — а зямля і шце ўдальст намкарму.

Так і сказала — «накарму», а не «пачастую». Аж злосць мяне ўзяла.

Перад заходам сонца я ўсё ж злавіў двух ладных акунёў ля бабравой хаткі. З тым і прышчоб' дадом. Не вчыраючы, каб не спазніцца, накідаў ля хлява чарыкоў і наладзіў спінінг. Піліп толькі ахнуў, калі ўбачыў усё мае рыбакі прычынады.

Але і раіша не прынесла мне славы. Некалькі лістоў і шупкава, якое падначіў на спіні, я саромеўся несці ў сяло, і аддаў усё гэта хлопчыку, што пасіў на лузе авечак.

Яшчэ ў прыбудове я адчуў пах смажанай рыбы. — Няўжо Надзя наваляла? — мігавнула думка. Зайшоў у хату і прасёў ад заліўлення: у маленькіх начоўках ляжалі два ладныя жлі і залісціцы, тоўсты лінь. Чацвёрта рыбіна, парэзаная на кавалкі, патрэскала на паталні ў печы.

— Мый рукі, хутка сядзець.

— Чым ты іх наваляла?

— Фартуком...

— М-м...

Рыба была смачная, але я з'еў толькі адзін кавалачек. Чацвёрта вырашыў адпачыць дзвядцятры ў год.

Ледзь пераваліла за паўдня, пакаў я ў невялікую торбіну кавалак хлеба, дыбуліну ды солі, — навару там юшкі з рыбы! — сабраў свае вуды і — на раку.

Толькі сёў у лодку і ўзяўся за вясло, як заважыў Надзя. Яна стаяла на беразе, склаўшы на грудзях рукі, задумляю, далёкая. Аб чым яна думала? Вядома, аб тым, што я стаў нікуды не вартым чалавечкам, нічога не ўмею, ні на што не здатны. Трэба было быць, які позір падарыла яна мне сёння на лузе, калі я ўзяўся за грабні! У ім было ўсё: і смех, і жаль, і расчараванне...

Цёплай сонечнай раіцай я схадзіў у лес, вырзаў два арэхавыя вудзішны, аскроб іх. Пакуль прыйшоў у сяло, яны высыхлі. Так што адваркам ужо вудзіў на сваім любімым месцы ля старарэчышча, што зусім зарасло травою.

Папьяў на чарыка (на часце) ды закінуў адну вуду ля травы, другую — крыху вядаль, на чысіню. Сяджу, не хвалюся, закурю.

Папьяўкі стаць нерухама, быццам там, на дне, усё вымерла. Раптам — бух-бух нешта ў вочы. Углядаюся — нічога не разумею. «Бабер», — думаю і зноў гляджу на папьяўкі. Праз якія паў-гадзіны клонюцца на правай. Ды так раптоўна, што і разгубіўся. Гляджу і — другі папьявок срынуў. Схпіў і абалеў вуды, рукі калочыцца, срынуў, нібы тыя папьяўкі, шырнула ў пяткі. І зблытаў я свае вуды. Выцягаю, а там, грэх кажаць, два ярыш ў пален. Надзьмуся, калючкі наставілі, быццам падохаюць мяне.

— Эх, гора-рыбак. І рыбу лавіць развучыўся, — чую за плячыма голас Піліпа і нейчы смяшчок. Азіраюся — Надзя.

— Ен, тата, цяпер толькі відздыць можа вудзіць...

— У вас тут рыба выдахла... — у лосці кідаю вуды на траву.

— Э, не! У гэтым віры, хлопца, ёсць такая рыбіна, што за два тыдні адна не з'ясі.

— Сом?.. Ен, відаць, толькі што кульнуўся тут. Я з ім расквітаюся. Будзе пельца, як рыбу палюхаві!

Надзя залілася смехам.

— Не верыш? — узяў я на яе вочы. — От пабачыце... Не я буду, калі не пачастую вас сома.

— У тамеце... — кажа дзядзьчына. — Веру.

А з горада і сапраўды прывёз кансервы — сом у тамеце. Маўчу. Добра абсека.

— Сом не абышоў, — раптам зноў кажа Надзя, — а зямля і шце ўдальст намкарму.

Так і сказала — «накарму», а не «пачастую». Аж злосць мяне ўзяла.

Перад заходам сонца я ўсё ж злавіў двух ладных акунёў ля бабравой хаткі. З тым і прышчоб' дадом. Не вчыраючы, каб не спазніцца, накідаў ля хлява чарыкоў і наладзіў спінінг. Піліп толькі ахнуў, калі ўбачыў усё мае рыбакі прычынады.

Для савецкага чалавека

НАШЫ БУДНІ

Загатык планавата адзела Караліцкага выканкома дэпутатаў працоўных Барыс Нарановіч гаворыць:

— Цяпер Караліччэ — гэта не толькі сельскагаспадарчы цэнтр, але і індустрыяльны...

тон цукерак у год. У хуткім часе будуць уведзены яшчэ два пахі. У іх будуць вырабляць шакалад. Будуцца ў Каралічах маслазавод. Муляры ўжо ўзялі сцену гэтага вылізанага прадпрыемства. Ён будзе абсталяваны першакаляснай ачышчай апаратурай. Прадукцыя яго — высокагацунковае масла, сыры, а таксама розныя іншыя вырабы. Гэты завод — будоўля новай сям'юдкі.

— Намечана стварэнне невялікіх арцелей, — гаворыць Барыс Нарановіч, — Маецца на ўвазе, што ў іх будуць вырабляць розныя рэчы хатнага ўжытку, матрасы, рамонтнае ложкі. Усё гэта для прапаўніка вёскі, для нашага савецкага чалавека.

На здымку: адна з вуліц г. Каралічы. Фота Ул. Крука.

Пройдзеца па Каралічах сёння. Адна за адной імчаць аўтамашыны, нагужаныя цуглай. Трэба адзначыць, што караліцкая цэгла, якую выпускаюць два заводы прамкамбіната, высокая гатунку. Не выпадкова ў Каралічах купуюць цэглу будаўнікі Мінска, Навагрудка, калгасы раёна. З году ў год магутнасць кожнага з заводаў узрастае. Сёння яна складае 3 600 тысяч штук цэгла. Ёсць у Каралічах і два спіртзаводы. На іх вырабляюць спирт для патрэб многіх навукова-даследчых устаноў і прадпрыемстваў вобласці.

Той, хто пабыў у Каралічах, каштаваў і цукеркі, якія вырабляе цукеркавы цэх арцелі «Бальшавік». Цукеркі смачныя, араматныя. Прадукцыя цэха — 60

Есць людзі, навакольны свет якім уяўляецца ў нейкай спакойнай і трывалай суладнасці: жыццё перад унутраным поглядам назіральніка як бы замаруджвае свой ход, яно цяча, спакавала мяняе формы, і ў гэтай раўнавазе, у паўнаце жыццёвых праў — высокі сан і прывабнасць.

Калі такі чалавек — паёт, у вершах яго будзе пераважаць роздум, таі асабліва прасветленасці, якая даецца ўсведамленнем велічыннага жыцця, прыроды, умненнем бачнага прыгожага ў звычайным, паўздзённым. Ён будзе бацця гучных слоў, бо ведае, што мора, паводле выразу Чэхава, валаіка; скажаць «агрэмінастае», «градзінастае» — гэта ўжо не тое, і з'ява страціць у сваёй жаціцтвам прастай, прыгожай эмацыянальнасці. Ён жацка спакусіць экзотыкай, бо ён зноў жа ведае, што звычайная кропля вады можа стаць кашчэйкай мора і што сонечны прамень адбаіцца ў ёй такім жа чынам, як і ў магутнай пільнай вадаспада.

Такі погляд на жыццё можа стаць асновай аўтарскай арыгнальнасці. Мы часта гаворым пра «популі» ўласнага голасу, уласнай тэмы і забываем пра галоўнае, што вызначае аблічча мастака. — свет яго вадзіць, уфундзіў, аўтарска адчуванне жыцця. Уласны голас — гэта не столькі тема, колькі бачанне яе; не фармальныя, моўныя сродкі, а выражэнне праз іх паўнага свегаадчування, стаўлення да жыцця.

Па аднаму вершу мастака меркаваць аб паэце (і ў гэтым няма нічога дзіўнага), бо ніколі не будзе мастака без гэтага, хоць бы адзінага, але свайго верша. Юры Свірка — малады паэт, які выдас янаўна сваю першую кніжку, валадеа, здаецца нам, такім вое сваім адчуваннем жыцця, і ўсё тое, аб чым гаварылася вышэй, навянна нам зместа яго нешматлікіх вершаў, сабраных у гэтай кніжцы.

У творах маладога паэта пануе сілпы, стрыманы лірызм; яго голас роўны і як бы знарок прыгугласны. Ю. Свірка пазбягае падрабэснасці яркіх, калейдаскапчных малюнкаў і дэталей. Калі б гэта было вобраза дэталей уражанне ад яго вершаў, на памяць прыйшло б параўнанне з летнім надвор'ем: лёгкі паўзмок ахутава наваколле, абрысы прадметаў мякчэйшы, губляючы дробную выразнасць, затое на першы план выступала агучны каларыт карыняў, яе настрой — воку адкрытаецца мяккая прастораваць і закончанасць малюнка.

Манеру многіх вершаў паэта можна вызначыць, як мяккую выдзанаць, сілпы і скупу малюналінасць. Цікава рыса: можа, з прычыны ўсё той жа мяккасці і настрапанасці малюнка паэт найбольш часта апісвае вечар, нот. Можна спаласна на такіх вершах, як «Вечар над Паліком», «Нот», «Купалле», «Нот у гарах», «Звычайна ў жыўні», «Ражым санаторны» і інш.

Ю. Свірка аб усім піша проста, стрымана і лірычна. Можа, таму ў вершах яго цяжка знайсці элементы публіцысцічнасці, той асаблівай урушанасці, якая выклікае шырокі бунт паучушчя, іх высокі грамадзянскі накар. Гэтым мы зусім не хочам сказаць, што паэт аблынава да вялікіх тэм ці паучушчя. Наадварот, важна адзначыць другое, тое, што вялікі і значны з'явы, падае жацця, якія, безумоўна, хвалюць паэта, падаюцца ў ўласным аўтару настрайным, жыццёвым рэгістрам; яны праламляюцца праз лірычны-інтымнае ўспрыняцце паэта, і праламляюцца так, як уласціва яму. Там, у грамадскіх адносінах нават сама малая значнасць, часцей за ўсё атрымлівае філасофска-маральны, чалавечны ўхлі. Некаторыя скажуць: гэта камернасьць, вузкасць, гэта неакрэсленасць аўтарскай пазіцыі. Што можа на адказаць ім? Тэнара негва прышчыны сіньяць басам, з прычыны гэтага не адмаўляюцца ад яго: ён мае тое, чаго нестае басу.

У зборніку «Шпэнчуца ліні» ёсць верш «Вялі на расстрал партызанаў», які ўспрыняцце праз лірычны-інтымнае ўспрыняцце паэта, і праламляюцца так, як уласціва яму. Там, у грамадскіх адносінах нават сама малая значнасць, часцей за ўсё атрымлівае філасофска-маральны, чалавечны ўхлі. Некаторыя скажуць: гэта камернасьць, вузкасць, гэта неакрэсленасць аўтарскай пазіцыі. Што можа на адказаць ім? Тэнара негва прышчыны сіньяць басам, з прычыны гэтага не адмаўляюцца ад яго: ён мае тое, чаго нестае басу.

Паставіў ён чырвоны сцяг і слухаў, як ветры гавораць. Яму было зусім нязіям, што чалавек вышэй за горы. (Альпініст).

Непрыкметна, натуральна ўніжае аўтарска думка аб сілпынасці гераізма, аб уладзе чалавека над прыродай. Альпініст тут губляе спецыфічнасць, калі можа так сказаць, канкрэтыя аднакі, ён становіцца ўсвабоджэннем волі і ўпартасці чалавека наогул.

Трэба аднак перасцерагчы аўтара ад імкнення быць глыбакадумным там, дзе гэта немагчыма. Добра, што ён умее бачыць прыгожае ў звычайным, вялікае ў маленькім, але калі страчае паучыць меру, глыбакадумнае будзе выглядаць не

то гэта, някай жаруе нам аўтар, нагадавае вядому эпіграму на паэта, які ў вершах разважваў накіталт таго, што вое як добра, што існуе гандаль мылам і г. д. Праўда, Ю. Свірка не захваліўца тут, але сутнасць абавязування ў абодвух выпадках аднолькавая: рабіць без падастына з мукі слана.

Некаторым вершам Ю. Свірка шкюдзіць і другое: аўтарска суарыальнасць, пасіўная іпратыпнасць замест творчай нагляднасці думкі. Варта прычытаць такіх вершы, як «На правесіны», «Лось», «Ішча ўчора думаў аб вясне», «Веракваніца ў гэтым, Асабліва заткодыла суарыальнасць свым вершам, дзе так ні інакі паэтысцічна публіцысцічнасць, дзейнасць аўтарскага «я» («Сядзіма бацькоў», «Чытаючы Малюўскага» і інш.).

Верш «Сядзіма бацькоў» даў назву чытку, дзе асноўнае месца займае тема мужнага змаганя партызан у гады Вялічнай вайны. Бягомшчыцы, радзіма паэта, стала ў тую троніючы часе сапраўдным партызанскім краем, і аўтар уфундзіў, што воечна будзе над ракой

Бярозай партызанская грэмшчэ. («Мая мастычка»).

Цікава, што баявы справы пародных месцінаў падаюцца праз успрыняцце сённяшняга чалавека, аддаленага гадамі ад колішніх падзей. Адрымалі бітвы, прайшла вайна, але засталіся яе сляды ў сьвядомасці пакаленняў, які засталіся ў гэтых зямлянін — напаміні аб слаўных справах бацькоў. Гэтая думка паўтараецца ў многіх вершах партызанскага чытка, набываючы кожны раз новае ўвасабленне, новае адценне. Але, каб аўтар абмежавваўся толькі ўспамінамі аб вайне, вершы яго не мелі б той лірычнай дзейнасці, якая так добра адчуваецца ў жывым трапатыні іх радкоў. Думка паэта авернута да партызан, што «паміраў ад ран у баглоты, як з баямі ішлі на працу». І шчыры радкіма сваіх вершаў ён успрыняцце іх высокароўны подвёж, свецлы ад

ЛЕПШЫ КІЯСКЁР

Жыццё Гродна добра вядомы гэта невялікі кіеў Саюдару...

— Не, няма, — адказвае Алена. — Але калі часопіс патрэбны, паспрабую знайсці. Наведайцеся заўтра.

Назваўра пакунік атрымаў неабходны нумар часопіса.

Навіны культуры і мастацтва за мяжой

У Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспубліцы наспына маюцца сувязі літаратуры з жыццём.

Кожная картка ўтрымлівае мікра-тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

У 1960 годзе італьянскі выдавецтва м'яркуе выдасць серыю твораў польскай літаратуры.

«Сястра Алена» — апошні твор Мары Пуйманавы — адзіная закончаная з трох задуманых навіел апошняга года.

Першы навуковы часопіс на мікра-плёнкам будзе выдавацца ў эксперыментальным парадку ў бліжэйшым тры гады.

Мастацкая літаратура прадстаўлена выданнямі наступных твораў: «Дзюльчаты з Новаляна» Ц. Гайчынскага.

І смешна, і сорамна... Цікі ўспяць вады, і штур з насадкаю апускае...

І сум, і вясёлая раўня, і рака, і нават маё недалёкае шчасце — усё паляжыла, згубіла сваё ранейшае харэство.

Ля старарэчышча

І сум, і вясёлая раўня, і рака, і нават маё недалёкае шчасце — усё паляжыла, згубіла сваё ранейшае харэство.

Толькі гэта я хачу аблачы Плілія, як на мурэжыне да мяне падабегла Надзя. Яна ўбачыла ў траве сома, і здавалася, не заўважала мяне.

Прышло каля двох гадзін, і мне надалучыла глізэтка на рагуляк. Я ведаў — самы бярэцкі...

Так разважваючы, гляджу на раку і вачам не веру: у вясцярынай залёнай лодцы сядзіць Плілія.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмная рэдакцыі — 3-24-61, наместка галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзела літаратуры — 3-22-04, аддзела мастацтва — 3-24-62, аддзела культуры — 3-21-53, выдавецтва — 3-19-52, бухгалтэрыі — 3-11-03.

АТ 01403.

Наспеўшыя пытанні

Попыт насельніцтва на кнігу за- давальняць бібліятэкі розных сі- стэм і ведамстваў.

У бібліятэкі штогод трапляюць на працу людзі, якія закончылі культасветвышчыніц і сярэдняе школы.

раўнарадкаваць нашы ўстановы культуры, у тым ліку і бібліятэкі, каб у іх былі створаны ўсе ўмовы для шырокай працы з кнігай.

Вядома, што большасць калгас- ных і школьных бібліятэк знаходзі- ца ў тых ж населеных пунктах, дзе размешчаны і сельскія біблія- тэкі або бібліятэкі хат-чытален, дэ- моў культуры і клубу.

Не вырашана ў нас і такое пы- танне. У разе бібліятэк распушкі, у тым ліку нават у раённых і гарад- ских, асобныя работнікі на сваіх дзелавых акасіях не аднаўдаюць сваёму прызначэнню.

У сувязі са значным ростам сет- кі бібліятэк і новымі задачамі, якія пастаўлены перад прапагандыстамі кнігі, асаблівае значэнне набывае аперацыйнае кіраванне бібліятэка- ми.

Адуцэнне адзінай сеткі біблія- тэк асабліва адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Цеснага паміжкіраванню моцна пе- рашкаджае рабоне. Асабліва аду- цэнна гэта ў сельскай мясцовасці. Дастаткова сказаць, што не менш 60 працэнтаў сельскіх бібліятэк атрымаць кніжны фонд у праста- ставых шахах, і толькі лічымыя бі- біліятэкі маюць чыталыя залы.

За апошнія гады кадры работні- каў раённых бібліятэк значна вы- раслі. Пяцёр гадачых раённых бі- біліятэкі ў большасці сваёй зольны больш кваліфікаваныя кіраванні бі- біліятэкамі, чым гадачых аддзела культуры.

Нам думаецца, што стварэнне адзінай сеткі бібліятэк, ліквідацыя паралельна ў абслугоўванні кнігай насельніцтва прынясе вялікую кар- рысць.

Не вырашана ў нас пытанне аб набыцці бібліятэчнага абсталявання і інвентару. Так, напрыклад, ката- ланскія скарыні прыходзіць заво- зіць са Смаленска. У бібліятэках Кіраўскага, Кілічэўскага і іншых раё- наў нашай рэспублікі няма добрых кніжных вітрынаў, бо райпрамакамі- наты не ўмеюць іх вырабляць, за- казы прымаюць неахотна і кашту- юць яны занадта дорага.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Нам думаецца, што стварэнне адзінай сеткі бібліятэк, ліквідацыя паралельна ў абслугоўванні кнігай насельніцтва прынясе вялікую кар- рысць.

Не вырашана ў нас пытанне аб набыцці бібліятэчнага абсталявання і інвентару. Так, напрыклад, ката- ланскія скарыні прыходзіць заво- зіць са Смаленска.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Каждая картка ўтрымлівае мікра- тэкст аднаго артыкула аб'ёмам да 47 старонак.

Адуцэнна ў горадах. Так, напрыклад, у Магілёве ў раё- не выкала прымятагодна адкрываць бібліятэку сістэмы Міністэрства культуры БССР.

Многа разоў ідзе пра загадкаў перасоўнымі фонды раённых бі- біліятэк. У снежні 1958 г. на рас- пушчаным нарадзе бібліятэкараў нават афіцыйна было аб'яўлена, каб загадчыкі перасоўнымі фонды выконвалі функцыі метадыстаў.

Налгасны квінтэт

Калі даявляецца каму з нас быць на Ашмяншчыне, абавязкова наведвае Міхайлаўшчыну — дзітр калгаса «Першае Мая».

Яны пачалі выступаць на сценах калгаснага клуба і раённага Дома культуры. Гледчыя горача апла- дзіралі маладым акасіям.

За гэрым бліжэйшага ўзгорку хаваецца сонца. На вёску апус- каецца зорка чэлага летняга ве- чора.

...Рані прачынаецца ў гэты дні вёска. У хлэбаробу гарачая па- ра — ідзе ўборка ўраджаю. З ус- лодам сонца ажываюць калгасныя палі. То тут, то там рухаюцца камбайны.

Добра ў Міхайлаўшчыне, аса- бліва ўвечы. За гэрым бліжэйшага ўзгорку хаваецца сонца. На вёску апус- каецца зорка чэлага летняга ве- чора.

...Толькі ў нас у Міхайлаўшчы- не паучае такіх песні. Гэта дзв'ю- чаты з майёй брыгады, — з горад- сца дае ён.

Пачаліся рэпетыцыі. Спачатку справы не кляліся. Не так лёгка дайсці да зладжанасці галасоў у вакальным ансамблі, ды і занадта шмат часу трэба на гэта.

...Іншая клопатаў у гэты дні і ў Каці Каткоўскай, якая загадае калгасным клубам. У нас ўборач- най кампаніі асабліва важна доб- рый арганізаваны культурны ад- дзел хлэбаробу.

Пачаліся рэпетыцыі. Спачатку справы не кляліся. Не так лёгка дайсці да зладжанасці галасоў у вакальным ансамблі, ды і занадта шмат часу трэба на гэта.

...Пасля працоўнага дня дзв'ючаты сабраўшыся ўсе разам у клубе і проста на ганку аднаго з дамоў каб рэпетыраваць новыя песні.

Часопісы ў жніўні

«Советская Отчизна» У раздзеле «Крытыка і біблія- графія» артыкулы Б. Вішкарова і П. Ся- паніна б'юць даўгавечнай, М. Шубі- на «Па закліку сэрца» і Б. Логінава «Летніц беларускага тэатра».

У раздзеле «Крытыка і біблія- графія» артыкулы Б. Вішкарова і П. Ся- паніна б'юць даўгавечнай, М. Шубі- на «Па закліку сэрца» і Б. Логінава «Летніц беларускага тэатра».

Балгары аб беларускай літаратуры

У чэрвеньскім нумары за гэты год штомесячнага часопіса «Славянскі камітэт» Балгары «Славянскі» надрукавалі артыкул Пятко Атанасавы «Беларуская літа- ратура на службе народа».

У ім дашта кароткі агляд беларускай літаратуры ад часоў першаўраду і асветніка Георгія Скарыны аж да нашых дзён.

Цікавая выстаўка

У чытальнай зале Рудзенскай раён- ной бібліятэкі аформлена выстаўка «З зародку побыт». На выставі экспануецца літаратура, якая дапа- магае замацаваць за здаровы побыт у сям'і, у працы, Сярод кніг — творы

Уд. І. Леніна і М. І. Калініна, А. Ма- каронкі і Н. Крупецкай. Асобнае мес- ца на стэндзе займае раздзел, пры- свечаны з'яўшчымся прапагандзе і барацьбе з алкагалізмам.

Б. Я. Кабішчар

ІІ жніўня 1959 г. заўчасна па- мерла заслужаны дзеяч мастацтва Бе- ларускай ССР, дырэктар Мінскага дзяржаўнага цырка Кабішчар Барыс Яфімавіч.

Б. Я. Кабішчар нарадзіўся ў 1906 г. у г. Віцебску ў сям'і рабочага, член КПСС з 1930 г. З шаснацца- тгадовага ўзросту ён пачаў сваё працоўнае жыццё. З 1922 па 1931 г. працаваў электрамонтёрам у Віцеб- ськім тэатры, а з 1931 г. да канца свайго жыцця — у сістэме дзяржаў- нага цырка.

Нам пішучь...

Агітбрыгада Слуцкага гарадскога Дома культуры амаль кожны ты- дзень выязджае з канцэртамі ў калгасы і на прапарпрыемствы раёна. Сялеца самадзейнага артысты далі каля 20 канцэртаў.

М. ТЫЧЫНА. Тэатр імя Я. Купалы наведваў раён- ный цэнтр Церахоўка. Працаўнікам раёна была паказана п'еса «Позінае каханне» А. Астроўскага.

ПРАДАЖАЕЦЦА ПАДПІСКА

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА на ўсіх канторах і аддзельных сувязі, у аддзелах Саюдару грамадскіх установаў і адукацыі па падпіс- кам на месцу работы або вучобы, а таксама паштальёнамі.

СВОЕЧАСОВА ПДПІВАЎЦЕСЯ НА ГАЗЕТЫ

І ЧАСОПІСЫ НА 4-Ы КВАРТАЛ БЯГУЧАГА ГОДА